

Král Lávra

- Autor: Karel Havlíček Borovský
- Literární žánr: satirická skladba, poezie
- Literární druh: Epika
- Časoprostor: není uvedeno; Irsko, pravděpodobně středověk, ale jen kvůli cenzuře, jinak se to odehrává v Rakousku-Uhersku
- Kontext autorovy tvorby: 1. polovina 19. století // Realismus – Národní obrození
- Kompozice: chronologická, 37 slok, 7 veršů ve sloce

Životopis autora

- Český básník, publicista a literární kritik, stal se klasikem české politické satiry
- Založil vlastní noviny (Národní noviny)
- Psal epigramy – krátké satirické básně
- Otevřená kritika vlády a nové Ústavy → souzen, noviny pozastaveny
- Vyhnán do Brixenu – tyrolské alpy
- Další díla: Epigramy, Národní noviny

Formální znaky

- Satirický román, který spojuje prvky komedie, fantasy, absurdního humoru.
- Román je napsán ve formě rozsáhlého vyprávění s prvky grotesky.
- Jazyk románu je čeština, s autorským stylem Jana Wericha.
- Humor je významným prvkem.
- Autor používá různé formy humoru, jako je slovní hříčky, parodie a ironie.

Postavy

Král Lávra – stydí se za své velké uši, dobromyslný, poctivý panovník.

Kukulín – holič, vyhradil královo tajemství do vrby.

Červíček – muzikant, jeho basa z vrby vyhradila královo tajemství.

Poustevníček – dal Kukulínovi radu se vyzpovídat do staré vrby

Jazykové prostředky

- Lidová mluva, archaismy, knižní výrazy, personifikace, ironie, alegorie

Témata: Autor v díle ukazuje, že nezáleží na zevnějšku člověka, ale na chování a jednání

Motivy: Stříhání jednou za rok, poprava, tajemství, vrba, holič

Tropy a figury

- Nespisovný jazyk
- Personifikace – basa řve
- Přirovnání – bledý jako stín
- Archaismy – bál, klas
- Citově zabarvená slova – kolíček

Obsah díla

V Irsku vládl král Lávro, který měl oslí uši. Byl sice hodný a oblíbený, nicméně, vždy jednou do roka se nechával holiť, a aby holič nevyzradil jeho tajemství o oslích uších, nechal jej pokaždé popravit. Každý rok si všichni holiči tahali los, kdo ho půjde ostříhat. Jednoho roku si vytáhl los Kukulín. Král ho však ušetřil smrti, neboť se mu zželelo jeho chudé matky. Kukulín ale musel slíbit, že tajemství o oslích uších nikomu neřekne. Kukulína trápilo, že to nikomu nemůže říci. Od poustevníka dostal radu, aby vše řekl vrbě, že se mu pak uleví. Kukulín tak učinil. Král jednou pozval muzikanty z Čech. Cestou však basista pan Červíček ztratil kolíček od basy. Spatřil vrbu, do které Kukulín vyzradil ono tajemství a udělal si z jejího vrbového proutku kolíček nový. Ale když začal poté hrát, basa začala najednou bručet: „Král Lávro má dlouhé oslí uši, král je ušatec!“ V té chvíli všichni na plese znali odpověď, proč král Lávro stínal hlavy holičům. Lid si ale na královy oslí uši zvykl a Kukulín se stal královým stálým holičem.

Kontext autorovy tvorby

Realismus – Umělecký směr, jehož název pochází z latinského slova realis (skutečný). Realismus se zaměřuje na kritické poznávání skutečnosti a pravdivé zobrazení světa. Realisté se soustředili na zobrazení každodenního života, včetně sociálních problémů. Důraz byl kladen na detailní a objektivní popis skutečnosti.

Národní obrození – kulturní a společenské hnutí během 18. a 19. století. Cílem bylo obnovit a rozvíjet českou kulturu, literaturu, jazyk a národní vědomí. Snaha prosazovat češtinu jako oficiální jazyk.

Další autoři působící v tomto období (1. polovina 19. století)

- Karel Hynek Mácha – Máj
- Karel Jaromír Erben – Kytice
- Josef Kajetán Tyl – Strakonický dudák
- Honoré de Balzac – Otec Goriot
- Božena Němcová – Babička